

Een fleurig boeket

Portret van een familie

Colofon

ISBN: 978 90 8954 901 3

Eerste druk 2017

© 2017 Anna Dekker-Koopman

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Een fleurig boeket

Portret van een familie

Anna Dekker-Koopman

1.

Van iemand houden is iemand loslaten als het echt niet anders kan.

Maart

Het blijft maar koud en de winter duurt zo wel erg lang. Het is half tien in de ochtend en ik sta in mijn ochtendjas en op pantoffels te rillen van de kou voor het raam van de huiskamer van mijn seniorenwoning en verlang naar de lente en de warmte van de zon. Alsof ik door naar buiten te kijken zelf de wolken kan oplossen om de zon te laten schijnen. Maar helaas, die kracht heb ik niet, anders zou ik het wel weten. De zon heeft zich nu al drie dagen niet laten zien.

Mijn man Jan was wat eerder opgestaan en had wel alvast de verwarming aangezet, we hebben nog gewoon een ouderwetse thermostaat die je 's avonds lager zet en 's morgens weer hoger. Toch is het nog niet echt behaaglijk in de kamer.

Ik slaak een diepe zucht en keer me om naar Jan, die ontspannen aan de kamertafel de ochtendkrant zit te lezen. Hoewel hij de krant met aandacht leest, ontgaat mijn diepe zucht hem niet. Hij vraagt belangstellend: "Vanwaar die diepe zucht, Paula?"

"Ach, ik verlang zo ontzettend naar een beetje zonne-warmte, ik kan niet wachten tot het echt lente en zomer wordt."

"Die zon laat zich vandaag ook weer niet zien volgens de weerberichten, dus waarom ga je niet met je vriendin Lida

naar de sauna? Het is dan wel geen zonnewarmte, maar je warmt wel helemaal door.”

Goh, dat ik daar nu zelf niet opgekomen ben. Echt wat voor een man om meteen met een oplossing te komen. Het idee staat mij overigens wel aan, en nu maar hopen dat Lida tijd en zin heeft vandaag.

Ik bel haar meteen. Gelukkig is ze thuis en is ze bereid de plannen die ze voor vandaag had naar een ander moment te verschuiven. Ze zou de vitrage wassen en de ramen lappen, nou, dat kan ook wel op een andere dag. We spreken af elkaar om elf uur in de sauna van Naaldwijk te ontmoeten, dan gaan we daar ook lunchen en rond een uur of vijf weer naar huis. We hebben dan lekker alle tijd om elkaar uitgebreid alle nieuwtjes over ons leven te vertellen.

Door dit prettige vooruitzicht heb ik weer wat meer zin in vandaag gekregen en ik stap snel onder de douche en kleed me aan. Nog gauw even een kopje koffie met Jan samen en dan stap ik in de auto om naar de sauna te gaan. Jan heeft de auto vandaag toch niet nodig. Hij vermaakt zich verder wel. Het zou droog blijven en hij is van plan eens een lekkere wandeling te maken in zijn eigen tempo. Als hij met mij samen wandelt moet hij zich toch altijd aanpassen aan mijn kleinere stappen.

Als ik bij de sauna aankomt zie ik de auto van Lida al staan. Ze is dus al binnen.

Ik ken Lida al vanaf mijn lagere schooltijd, omdat we bij elkaar in de klas zaten en ons hele leven al vriendinnen zijn geweest. Gelukkig wonen we ook allebei nog in Honselersdijk wat het elkaar ontmoeten een stuk makkelijker maakt, al hebben we elkaar door allerlei omstandigheden nu alweer een hele poos niet gesproken.

Blij loop ik naar binnen om me aan te melden en de sleutel van het kluisje te ontvangen. Lida blijkt zich nog in de kleedruimte te bevinden en verheugd begroeten we elkaar.

Al onder de douche begint ons gesprek en zodra we met onze voeten in de warme voetenbak zitten als opwarming voor de sauna, komt het gesprek echt op gang. Natuurlijk zijn we nieuwsgierig naar elkaars wel en wee, dus aan gespreksstof geen gebrek.

Zo vraagt Lida allereerst naar onze kinderen, Anna en Irena, die allebei getrouwd zijn en de ouders van onze vier kleinkinderen Eva (elf), Jasmijn (negen) van Anna en Jarik en Joep (elf) en Martijn (negen) van Irena en Paul. Daarna vraag ik naar de wetenswaardigheden in het gezin van Lida, maar dan zitten we inmiddels allang in het warme bubbelbad, na de eerste saunaronde. Oh, wat voelt dat heerlijk, die warmte tot in het diepste van mijn lichaam. En nu maar hopen dat ik die warmte een tijdje vast kan houden.

Tijdens de lunch begin ik plotseling te hoesten na een lepel warme soep. Het blijkt het begin van een hoestbui waar ik bijna in stik, zoals ik het laatste half jaar zo vaak heb.

Lida heeft dit hoesten van mij ook al eerder gehoord en vraagt of ze soms even op mijn rug moet slaan.

Niet bij machte om iets te zeggen schud ik nee met mijn hoofd met daarin ook de boodschap, laat me maar even met rust.

Gelukkig neemt het hoesten op een gegeven moment weer af en bezorgd vraagt Lida: “Heb je daar nu nog last van, Paula? Je hoest dus nu toch ongeveer een half jaar?”

“Helaas wel, Lida, ik ben al meerdere keren bij de huisarts geweest en alles wat die al heeft voorgeschreven aan medicatie heeft niet geholpen, ook de foto’s in het ziekenhuis wezen niets uit. Gelukkig maar, maar wat dit nu wel is weet

ik ook niet. Ik weet alleen dat het doodvermoeiend is en ook niet goed voor mijn hart, want dat komt volgens mij bij elke hoest in de verdrukking. Ik merk het aan het bonzen. Ook komt er af en toe bloed mee met het ophoesten, dus dat is ook niet goed.”

Lida is iemand die zoveel als mogelijk is gebruik maakt van natuurlijke geneeswijzen en daar ook heel veel van weet. En wat nog belangrijker is, ze leeft er ook naar. Ze eet zo gezond mogelijk, probeert haar gewicht goed te bewaken en slikt zo min mogelijk reguliere medicijnen, behalve als het echt niet anders kan. Ze probeert elke keer als ze iets mankeert te kijken waar dat mee te maken kan hebben en pakt dat aan, in plaats van enkel de symptomen te bestrijden. In het verleden probeerde zij mij haar zienswijze ook op te dringen maar ik was daar niet van gediend. Het zorgde voor irritatie tussen ons en toen is ze daar gelukkig mee gestopt. Onze vriendschap is haar zeker heel veel waard.

Ik zie aan Lida's gezicht dat er iets in haar omgaat dat ze geheim houdt voor me. Zo goed kennen we elkaar wel. Dus zeg ik op een gegeven moment: “Voor de draad ermee Lida, ik zie dat je zo je eigen gedachten hebt over de oorzaak van mijn problemen. In het verleden moest ik daar niet veel van weten, maar nu sta ik wel open voor jouw visie. Ik heb inmiddels alles al geprobeerd en niets helpt, dus mag jij me vertellen wat jij denkt dat de oorzaak is.

Lida is blij met deze opening en vraagt: “Hoe is de band met je broers en zussen?”

Ik schrik van die vraag, Lida weet toch dat mijn broers en zussen mij al jarenlang buitensluiten! Een beetje bozig vraag ik dan ook: “Je weet toch dat ik al jarenlang geen contact met hen heb? Ook hoe vaak ik het heb geprobeerd

om die band te herstellen en dat men daar altijd negatief op reageerde? Waarom vraagt je dit dan?”

“Niet boos worden Paula, ja, natuurlijk weet ik daarvan. Maar waarom ik daarnaar vraag is of je de hoop inmiddels opgegeven hebt dat het ooit nog iets zal worden tussen jou en je broers en zussen en of je ze echt hebt losgelaten. Volgens mij ben je heel diep vanbinnen namelijk erg verdrietig om dat gemis aan normaal contact en dat verdriet erom heb je nog nooit geuit.”

Ze vervolgt haar verhaal met: “Vanuit de Chinese geneeskunst staan longproblemen voor verdriet. Verdriet dat niet wordt geuit, omdat je van huis uit nooit hebt geleerd om je verdriet te uiten. Kun je daar wat mee, Paula?”

Ik zit haar met grote ogen aan te kijken. Hetgeen Lida zegt raakt me zo diep dat de tranen mij in de ogen springen. Ook al omdat Lida mij zo goed lijkt te kennen en nu als een chirurg met een mes in een heel pijnlijke plek prikt. Er komen even geen woorden.

Lida ziet het aan en bewogen legt ze even mijn hand in de hare. Ook zij zegt niets en laat mij even bekomen van de schrik van deze pijnlijke prik.

Dan vraagt ze verder: “Kun je je herinneren of er iets is gebeurd vlak voordat je deze longproblemen kreeg?”

Ook deze vraag is raak. Na even denken herinner ik me plotseling dat ik ruim een half jaar geleden mijn broer Ivo onverwachts ontmoette tijdens een receptie ter gelegenheid van het veertigjarig huwelijksfeest van een vriend van Jan en zijn vrouw. Ivo kende hem blijkbaar ook en zo kwamen wij elkaar daar na jaren weer tegen. Omdat er geen normaal contact tussen mij en Ivo is verliep die ontmoeting heel raar. We zagen elkaar vanuit de verte, staken even een hand op als teken van herkenning en verder niets. Ivo draaide zich

zo snel mogelijk om en ik voelde me op dat moment ontzettend verdrietig omdat ik mijn eigen broer eigenlijk als een wildvreemde moest beschouwen. Dat verdriet heb ik zo snel mogelijk weggestopt omdat het daar de gelegenheid niet voor was. Bovendien was ik niet anders gewend dan zo met verdriet om te gaan. Zelfs met Jan had ik dit niet gedeeld. Ook niet toen hij mij na afloop vertelde dat ook hij Ivo had gezien en een kleine zwaai van hem had gekregen.

Ik deel dit alles met Lida en die vraagt verder: “Wat was je neiging in de dagen erna?”

“Natuurlijk weer om hem te schrijven en te vragen of dit nu zo verder moest in de toekomst.”

“En heb je hem geschreven?”

“Ja, maar ik heb de brief niet verstuurd. Pas toen ik die brief had geschreven deelde ik met Jan hoe ik die ontmoeting had ervaren en vertelde ik hem dat ik Ivo nu weer wilde schrijven. Jan raadde het me af en vroeg: “Op de hoeveelste afwijzing zit je nu weer te wachten, Paula?” Hij had gelijk, ik wilde geen afwijzing meer, maar daarna is het hoesten begonnen.”

Ik ben zo blij met dit gesprek dat ik Lida spontaan een knuffel geef, want nu gloort er weer licht aan de horizon. Samen zijn we erachter gekomen dat mijn longklachten psychosomatisch zijn, of zoals specialisten weleens spottend zeggen als ze geen oorzaak voor medische problemen kunnen vinden: “Het zit tussen je oren.”

Samen met Lida bespreek ik hoe ik dit verder aan kan pakken. Allereerst toch maar weer een bezoekje brengen aan de huisarts en dit met haar bespreken.

Daarna laten we dit onderwerp verder rusten en genieten we samen nog van alle heerlijkheden in de sauna en van hoe fijn het is dat we ons zo thuis voelen bij elkaar.

Eenmaal thuis bespreek ik mijn ervaringen met Jan en ook Jan raadt mij aan om opnieuw naar de huisarts te gaan. Mijn klachten zouden inderdaad weleens psychosomatisch kunnen zijn. Het is wel even wennen aan dat idee, maar toch ben ik blij met deze nieuwe invalshoek om van de problemen af te komen.

2.

Maart

Als ik binnenkomt in de huisartsenpraktijk meld ik me aan bij de assistente en als het goed is ligt de kaart met mijn gegevens -Paula van der Bemmen-Pancratius, geboren op 18 februari 1942 in Honselersdijk- al binnen bij de huisarts. Ik heb mijn hele leven in Honselersdijk gewoond en ben al eenenveertig jaar getrouwd met Jan van der Bemmen.

Ik neem plaats in de wachtkamer en vijf minuten later roept de huisarts mij binnen en bespreken we de problemen. Zij is al jarenlang onze huisarts en weet inmiddels ook hoe moeilijk ik het heb met het al zo lang buitengesloten zijn door mijn ouderlijk huisgezin.

Nadat ik heb verteld wat er is gebeurd vlak voordat de problemen begonnen is de huisarts het met mij eens dat de klachten waarschijnlijk psychosomatisch zijn en dat ik zal moeten leren me te verzoenen met het idee van buitensluiting, er niet langer meer tegen te vechten om erbij te horen. Dat betekent geen brieven en kaarten meer naar mijn broers en zussen sturen die averechts werken omdat men mijn oprechte bedoelingen niet lijkt te begrijpen, omdat ze op een andere golflechte zitten. Het zou goed zijn om mijn verdriet hierover dat ik jarenlang binnenhield toe te staan.

Maar wat is hiervoor de goede oplossing? Voor mij geen kalmerende middelen want dat is de oplossing niet. Mijn huisarts is daar gelukkig ook geen voorstander van. Ze ziet meer in gesprekken met een psycholoog. Al moet ik er wel rekening mee houden dat dit afscheid nemen best eens lan-

ger dan een jaar zou kunnen duren en de kosten voor de sessies bij een psycholoog vanwege de bezuinigingen niet langer dan een jaar vergoed worden. Alle gesprekken die na dat jaar nog plaatsvinden moet ik zelf betalen. Ze vraagt of dat een probleem voor me is.

Ik weet dat we dit wel kunnen betalen.

Ze heeft eerst nog een andere voorlopige suggestie voor me, namelijk over de band die ik met elke broer en zus voel te schrijven en al schrijvende mijn gevoelens toe te staan die naar boven komen. Of ik dat zie zitten?

Eigenlijk ben ik wel blij met deze suggestie. Gesprekken met een psycholoog kunnen daarna altijd nog als dat dan nog nodig is.

Eenmaal thuis blijkt dat ik deze opdracht toch wel moeilijk vind, omdat ik van huis uit geen schrijver ben. Ik vraag daarom hulp aan mijn tante Kaatje, de enige nog levende zus van mijn moeder. Ze is 93 en nog heel helder van geest. Zij weet heel veel van ons gezin, want gek genoeg komt iedere broer en zus van mij nog wel regelmatig bij haar op bezoek; mijn tante wordt beschouwd als vervanging voor hun eigen moeder. Haar hulp zal ik dus hard nodig hebben.

Bij tante Kaatje bespreek ik mijn probleem. Ze geeft me de tip om de kleindochter van haar buurvrouw Koen, die in het dagelijks leven haar vriendin Riet is, hulp te vragen bij het schrijven. De kleindochter heet Fleur Koen, is zesentwintig jaar, is neerlandica en docente Nederlands op een middelbare school. Ze woont en werkt in Amsterdam en heeft sinds een half jaar een partner, Hein Lats, achtentwintig jaar en van beroep psycholoog. Ook hij woont en werkt in Amsterdam.

Tijdens mijn bezoek gaat tante Kaatje even bij Riet langs

om te vragen of zij een foto heeft van haar kleindochter Fleur, alsook haar adresgegevens, dan kan ze haar meteen even vertellen waarvoor ze die nu nodig heeft en wat haar nicht aan haar wil vragen.

Ik wacht geduldig tot tante Kaatje terugkomt van haar missie en bekijk ondertussen het fotoboek dat ze mij heeft gegeven over haar jeugd en waar mijn moeder ook veelvuldig in voorkomt.

Als tante Kaatje terug is laat ze mij een foto van Fleur zien. Een vlotte en slanke meid, met kort geknipt donker haar wat haar heel goed staat. Ze heeft een stel heldere ogen in haar hoofd die nieuwsgierig de wereld inkijken, een heel knap meisje zo te zien. Ik krijg haar adres en telefoonnummer en kan nu zelf contact met haar opnemen. Oma Koen zal Fleur alvast inlichten zodat mijn vraag verwacht wordt. En nu maar hopen dat Fleur mij wil helpen. Als ze maar een beetje op haar oma lijkt, die net zo'n type als tante Kaatje is, zal dat wel het geval zijn, verwacht ik.

Tijdens ons telefoongesprek blijkt Fleur ook nog eens een heel vlotte babbel te hebben. Haar hartelijkheid maakt het mij gemakkelijk met mijn verzoek te komen.

Gelukkig wil Fleur mij wel helpen en we maken telefonisch een afspraak voor de komende zaterdag. Ze komt dan bij mij op bezoek om eerst eens persoonlijk met elkaar kennis te maken om te zien of het onderling klikt. Bij zulke persoonlijke verhalen is dat toch wel heel belangrijk, zegt ze. Ik ben het volkomen met haar eens.

Het is zaterdag en op de afgesproken tijd belt Fleur aan bij onze woning. Ik doe open, herken haar van de foto en we begroeten elkaar hartelijk. Ik vertel meteen dat mijn man Jan een wandeltocht maakt met een vriend, zodat we lekker

met zijn tweetjes zullen zijn. Het praat veel fijner als vrouwen onder elkaar, vind ik.

Nadat ze haar jas aan de kapstok heeft gehangen nodig ik Fleur uit om te gaan zitten en vraag haar wat ze wil drinken. Ze heeft wel trek in een bakkie koffie.

Terwijl ik aan het koffiezetten ben, bekijk ik als het ware door de ogen van Fleur onze kamer en mezelf.

De moderne seniorenwoning heeft een mooi ruime en gezellige kamer en een mix van moderne en antieke meubels. Speelgoed in de hoek verraadt regelmatig bezoek van kleinkinderen. Ik heb grijs haar en ben een beetje aan de mollige kant, wat me wel een moederlijk figuur geeft.

Mijn eerste indruk van Fleur in levende lijve is positief. Onder de koffie met wat lekkers, babbelen we wat over het weer en nodig ik Fleur uit om mij gewoon maar wat vragen te stellen, zodat we wat beter kennis kunnen maken met elkaar.

Allereerst vraagt Fleur: “Mag ik Paula en je zeggen? Je bent tenslotte heel wat jaartjes ouder dan ik, maar als ik mevrouw moet zeggen voel ik veel meer afstand.”

Ik reageer verrast met: “Ja, graag Fleur, alsjeblieft geen u en mevrouw.”

“Weten je man en kinderen dat je mijn hulp hebt ingeroepen om je verhaal over je broers en zussen te schrijven en en wat vinden zij van die plannen?”

“Jan en de kinderen weten het en kijken er verschillend tegenaan. Jan wil mij graag weer wat gelukkiger en gezonder zien, hij neemt het advies van de huisarts serieus en geeft mij hierin de vrije hand. De kinderen hebben het te druk met hun eigen volle leven om elke keer te informeren hoe het met mij is. Ze weten natuurlijk van de breuk met mijn broers en zussen en hoe moeilijk ik het daarmee heb. Ik heb

ze ook verteld over het verhelderende gesprek met mijn vriendin Lida, het advies van de huisarts en hoe ik dat wil aanpakken. Ze vonden het een heel goed idee om hiervoor iemand in te schakelen.”

Ik draai de rollen even om en vraag aan Fleur: “Vertel jij eens wat over jouw leven, Fleur?”

Daar heeft Fleur geen enkele moeite mee. Ze begint meteen enthousiast te praten: “Mijn ouders zijn dolle lezers en namen mij en mijn jongere zusje Charlotte al heel jong mee naar de bibliotheek. Ze lazen ons altijd voor bij het naar bed gaan en zodra ik kon lezen vond ik het heerlijk om via de verhalen in de boeken zoveel avonturen mee te kunnen maken op een heel veilige manier. Ik vond het heerlijk om in de bibliotheek te zijn en wilde vroeger graag bibliothecaresse worden, want dan kon ik eindeloos boeken blijven lezen. Na de havo heb ik Nederlands gestudeerd en daarna mijn onderwijsbevoegdheid gehaald om daar les in te geven. Dus bibliothecaresse is het niet geworden, maar ik lees nog steeds heel veel en wat mij het meest boeit zijn levensechte verhalen.

Na dit relaas draait Fleur de rollen weer om en zegt: “Vertel eens in grote lijnen over je leven tot nu toe, te beginnen bij je jeugd.”

Aandachtig luistert Fleur als ik aan mijn verhaal begin: “Ik ben geboren op 18 februari 1942 in Honselersdijk en de oudste dochter van een groot gezin. We hadden een heel fijn gezin tot ik veertien jaar was en mijn moeder plotseling overleed. Mijn vader bleef gebroken achter met tien kinderen. Door haar overlijden moest ik stoppen met de huishoudschool om thuis de huishouding over te nemen. Ze kregen voor mij als ‘huishoudkind’ driedubbele kinderbijslag, zo ging dat in die tijd. Natuurlijk moesten de oudsten ook hun steentje bijdragen, maar ik had de zware taak om

mijn moeder te vervangen, wat natuurlijk onmogelijk was als veertienjarige. Deze rol, zonder steun van mijn vader, was veel te zwaar voor mij. Gelukkig greep mijn peettante Nel in, een zus van oma Kaatje. Zij las mijn vader de les en gelukkig schrok hij toen wakker uit zijn grote neerslachtigheid. Zij adviseerde mijn vader een nieuwe vrouw te zoeken, anders zou ik er ook nog aan onderdoor gaan en dat wilde hij natuurlijk niet.”

“Jeetje, wat een verhaal Paula”, reageert Fleur geschokt. Ze vraagt verder: “En heeft je vader dat advies opgevolgd?”

“Ja, na een jaar trouwde hij met de 37-jarige vrijgezelle onderwijzeres Truus Kaufmann uit Naaldwijk. Dit was geen prettige vrouw. Een echte stiefmoeder dus die het gezin van de regen in de drup hielp en uiteindelijk is ons gezin helemaal uit elkaar gevallen. Samen met mijn vader kregen ze nog twee kinderen, van wie de jongste zo zwaar zwakzinnig was dat ze al snel niet meer thuis verzorgd kon worden.”

Terwijl ik zucht om even op adem te komen na deze toevoeging, blijft Fleur aandachtig luisteren en zegt even niets. Daarna vervolg ik mijn verhaal: “Mijn broer Joost, die na mij was geboren, emigreerde op achttienjarige leeftijd vanwege de toestanden thuis en mijn zusje Gratia was de echte zondebok van onze stiefmoeder. Ze was al wat problematisch maar onze stiefmoeder, Ma noemden we haar, heeft haar zodanig mishandeld zonder dat onze vader ingreep, dat ze eerst aan de kalmerende middelen moest, daarna opgenomen werd in een psychiatrische inrichting en na het overlijden van onze vader ontsnapt is uit de inrichting en in de Noordzee is verdronken omdat ze het leven niet meer zag zitten.”

Fleur reageert geschokt: “Wat verschrikkelijk allemaal Paula, wat heb jij veel mee moeten maken in je jeugd. Ook

dat je vader veel te jong is overleden en dat jullie toen achterbleven met alleen die nare stiefmoeder.”

Het medeleven van Fleur doet mij goed en nu ik er goed bij stilsta is mijn geschiedenis ook eigenlijk een absurd verhaal. Ik vertel verder: “Jarenlang heb ik geprobeerd er met elkaar nog iets van te maken, maar Ma heeft ons zodanig tegen elkaar opgezet dat we uiteindelijk alleen nog maar nare dingen over elkaar geloofden. Ik moet nu leren aanvaarden dat het nooit meer iets zal worden.

Gelukkig heb ik een heel goede vriendin en die heeft tijdens ons laatste contact de vinger op de zere plek durven leggen. Nu mijn maandenlange longproblemen geen medische oorzaak blijken te hebben, moet ik met de psychische kant aan de slag en ik heb jouw hulp nodig om mijn geschiedenis te beschrijven.”

Na het aanhoren van dit relaas biedt Fleur nogmaals spontaan aan mij te helpen.

Ik ben blij dat het verhaal haar niet heeft afgeschrikt en voel dat het klikt tussen ons. Ik ben zo blij met dit spontane aanbod dat de tranen mij in de ogen springen. Deze spontane hartelijkheid, en zeker van een wildvreemde, ben ik absoluut niet meer gewend.

Als Fleur mijn tranen ziet, vertedert haar dat en ze pakt spontaan mijn handen en zegt tegen mij me een echte lieverd te vinden. Die woorden laten nog meer tranen omhoog komen. Samen zitten we zo een poosje tot mijn tranen weer opgedroogd zijn.

Het is tijd voor nog een kopje koffie, dat geeft me de gelegenheid om me wat te herstellen van mijn emoties.

Zodra de koffie is ingeschonken nodigt Fleur me uit om nog wat leuke herinneren uit mijn jeugd te vertellen.

Het brengt me op mijn praatstoel en ik vertel honderduit

over de periode toen mijn ouders nog leefden. Er zijn genoeg positieve dingen te benoemen. Ik zag destijds hoeveel mijn ouders van elkaar en de kinderen hielden. Hoe mijn vader mijn moeder altijd hielp als hij thuiskwam uit zijn werk. Ons naar bed bracht en verhaaltjes vertelde. Hoe ze onder het eten grappjes met elkaar maakten en hoe mijn vader soms weleens een van de kinderen per ongeluk expres even met het gezicht in de appelmoes of in de pap duwde. Dat was echt lachen. Ik zie nog het gezicht van mijn kleine broertje Ronald voor me met zijn gezicht vol appelmoes. Dat was al een grappenmaker en nu met zijn gezicht vol appelmoes en ondeugende ogen was hij net een clown.

Helaas was dat allemaal voorbij toen moeder plotseling stierf aan een aneurysma en vader met de kinderen ontrederd achterbleef. De tweeling was ruim twee jaar toen dat gebeurde.

Het is even stil nadat ik dit heb verteld en plotseling realiseer ik me dat Fleur me gevraagd had om leuke dingen te vertellen. Ik voel me een beetje schuldig dat ik het verhaal toch weer een andere wending heb gegeven.

Maar Fleur reageert alleen maar vol mededogen en zegt: “Ken je het spreekwoord van Kahlil Gibran? “Wanneer je verdrietig bent, blik dan in je hart en je zult zien dat je weent om wat je vreugde schonk!” Getroffen door die woorden geef ik Fleur spontaan een dikke knuffel. Het geeft aan hoe goed ons onderlinge contact nu al is. Ze lijkt in haar gedrag heel sterk op haar oma Riet, die ik een paar keer heb ontmoet bij mijn tante Kaatje.

Nadat we beiden wat zijn bekomen van deze ervaring nodigt Fleur mij uit om verder te vertellen over de samenstelling van ons gezin.

Ik vertel verder: “Mijn vader en moeder zijn in 1917 en

1918 geboren en in 1941, dus in de oorlog getrouwd en ik ben als oudste in 1942 geboren. Daarna volgden Joost, die we Junior noemden, in 1943, Ivo in 1944, Gratia, die we Tia noemden, in 1946, Mirjam in 1948, Moniek in 1949, Sander in 1951, Ronald in 1953, Nanda en Emmie in 1954. Ik had toen dus vier broers en vijf zussen. Een echt groot katholiek gezin. Moeder overleed in 1956 en was toen nog maar 38 jaar. Uit het huwelijk van mijn vader met Ma werden in 1958 Philip en in 1960 Selma geboren.

Vader overleed in 1962, zes jaar na moeder, aan longkanker en Tia overleed in 1963. Gelukkig kon ik zes jaar na de geboorte van Selma aan deze nare stiefmoeder ontsnappen door in 1966 te trouwen met Jan.“

Fleur vraagt: “Kun je ook nog iets vertellen over de achtergrond van je ouders?”

Ook dat kan ik: “Mijn vader is geboren in 1917. Hij was ook de oudste van een groot gezin. Zij waren thuis met zeven kinderen. Mijn moeder is in 1918 geboren als oudste in een gezin van negen kinderen. Ze waren burens van elkaar. Alle broers en zussen van mijn beide ouders trouwden en kregen als goede katholieken ook weer veel kinderen. Ik had dus heel veel ooms en tantes en bijna honderd neven en nichten. Dat was erg gezellig en makkelijk, want er kon altijd wel iemand op de kleinste kinderen passen.”

Na dit gesprek bespreek ik met Fleur hoe we voorlopig de zaak gaan aanpakken. Fleur had er thuis al over nagedacht en adviseert mij om de fotoalbums uit mijn jeugd op te zoeken en van elke persoon van ons gezin een foto uit het boek te halen en aan de hand van die foto mijn herinneren en mijn band met die persoon naar boven te laten komen en die op te schrijven.

Ik vind dat een heel goed plan.